

- انگیزه دروغ‌گویی**

دروغ‌گویی به‌خاطر یک‌رشته انگیزه‌های گوناگون است؛ گاهی برای کسب مال و ثروت و گاهی برای حفظ موقعیت اجتماعی دروغ می‌گویند و احیاناً حس حسد و بدخواهی او را به این عمل زشت وادار می‌سازد که می‌توان وجه جامع انگیزه‌ها را در یک جمله خلاصه کرد و آن «حس خودخواهی و غیر خودخواهی» است؛ مسلماً انسانیت چنین فردی به حاشیه رفته و حیوانیت بر زندگی او حاکم گشته است.

- بازتاب دروغ‌گویی در جامعه**

هر فردی از هر صنفی برای خود شخصیت و آبرو دارد. انسان دروغ‌گو چند صباحی می‌تواند موقعیت خود را در جامعه حفظ کند؛ اما آنگاه که بر اثر تکرار، پرده از کار او برافتاد، شخصیتش خدشه‌دار شده و به‌تدریج سقوط می‌کند.

- تصدیق عملی**

محور صدق و ملاک آن گزارش از حوادث است؛ ولی در برخی از آیات برای صدق شیوه دیگری اشاره شده است و آن یکسان بودن گفتار و رفتار است؛ چنانکه می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَعْمَلُونَ ۚ كَثِيرٌ مِّمَّا عَذَبَ اللَّهُ أَنَّ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! چرا سخنی می‌گویید که عمل نمی‌کنید؟! نزد خدا بسیار موجب خشم است که سخنی بگویید که عمل نمی‌کنید!.

- دروغ‌های کوچک و بزرگ**

برخی از دروغ کوچک پرهیز نمی‌کنند و تصور آنان این است که به دروغ بزرگ کشیده نمی‌شود و این یک خیال خام است؛ زیرا انسان پیوسته زیاده‌طلب است و به‌قول امام باقر ^{علیه السلام} «فان الرجل اذا كذب في الصغير اجترأ على الكبير»؛ اگر انسان در موضوع کوچک دروغ گفت، به موضوع بزرگتر نیز کشیده می‌شود.

گاهی دروغ‌گویی به جایی می‌رسد که بسا در حال روزه بودن به خدا دروغ نسبت می‌دهد و از این راه روزه او باطل و کفار بر او واجب می‌شود. در زندگی گروهی از محدثان، به افرادی برمی‌خوریم که به‌عنوان کذاب و وضاع توصیف شده‌اند و مرحوم آیت‌الله امینی، ۷۵۲ تن از این گروه را نام برده است.^{۱۳} دروغ افراد نه‌تنها در زندگی انسان اثر می‌گذارد، گاهی ممکن است، در آفرینش اثرگذار باشد؛ چنانکه می‌فرماید:

﴿تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًا ۚ أَنْ دَعَا لِلرُّحْمَنِ وَلَدًا﴾^{۱۴}؛ نزدیک است به‌خاطر این سخن، آسمان‌ها از هم متلاشی گردند و زمین شکافته شود و کوه‌ها به‌شدت فرو ریزد؛ زیرا برای خدای رحمان فرزند نسبت داده‌اند.

- دستاویزی به‌نام دروغ مصلحت‌آمیز**

«دروغ مصلحت‌آمیز به از راست فتنه‌انگیز، مَثَل معروفی است که در جای خود معنی صحیحی دارد؛ مثل جایی که بر اثر راستگویی خون انسانی ریخته می‌شود یا مال محترمی به بغما گرفته می‌شود و همچنین آن‌ثال، ولی نباید این مثل معروف، دستاویزی برای هر نوع دروغ‌گویی باشد؛ آن هم به‌خاطر مصالح شخصی. بنابراین دروغ، قبیح و زشتی خود را در هیچ حالتی از دست نمی‌دهد؛ حتّی در جایی که مصلحت‌آمیز باشد؛ اما مصلحت موجود در دروغ گفتن، قبیح دروغ را تا حدی جبران می‌کند و به‌اصطلاح علمی در صورت تراحم، قبیح دروغ و مصلحت لازم‌الاستیفاء، ملاک هر دو پایدار می‌باشند. فقط به‌خاطر اهمیت مصلحت مجوزی برای ارتکاب دروغ صادر می‌شود.

.....

- پی‌نوشت‌ها**

- ^{منار السائرن، ۲۳.}
- ^{اوصاف‌الاشرف، ۸۷.}
- ^{الطلاق، ۳.}
- ^{ذاریات، ۵۹.}
- ^{تفسیر نورالقلین: ۱۳۵/۵.}
- ^{أسدالغابة ابن‌الثیر مدخل «معد»،}
- ^{کافی، ۶/۲۵۲ باب الإیمان والکفر، حدیث ۵.}
- ^{توبه، ۱۹.}
- ^{احزاب، ۲۵.}
- ^{کافی، ۱۰/۱۴۲، باب الإیمان والکفر، حدیث ۱.}
- ^{صف: ۲ و ۳.}
- ^{کافی، ۳/۳۲۸/۳ باب الکذب حدیث ۲.}
- ^{الدعیر، ۲۷۵، ۲۰۸.}
- ^{مزم، ۹۰، ۹۱.}

است؛ طلاب ایرانی می‌توانند به پایگاه جشنواره مراجعه و در همان‌جا آثار خود را ارسال کنند؛ نحوه ارسال دیگر به‌صورت پستی است و روش سوم مراجعه حضوری است.

وی با بیان اینکه همچنین طلاب غیرایرانی هم، از ۳ طریق می‌توانند این کار را انجام دهند، افزود: طریق اول ازراه مراجعه به سایت جامعةالمصطفی العالمیه، راه دوم مراجعه حضوری به بخش فرهنگی المصطفی و راه سوم هم، ارائه آثار به بخش فرهنگی استان‌هایی است که المصطفی در آنجا نمایندگی دارد.

براساس اعلام معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه کشور، شرکت در جشنواره هنر آسمانی محدودیت سنی ندارد.

- راه‌های ارتباطی**

دبیرخانه جشنواره هنر آسمانی:

قم، بلوار شهید صدوقی، خیابان فجر، خیابان دانش،

مجمعتم آموزشی پژوهشی تبلیغ، فاز هفت، طبقه دوم.

پایگاه اطلاع‌رسانی جشنوار هنر آسمانی:

honareasemani.ismc.ir

کانال جشنواره در پیام‌رسان اپتا: @HonareAsemani

اخلاق در مکتب وحی

بیانگر فضائل و رذائل اخلاقی در پرتو قرآن و احادیث اسلامی و کاوش‌های دانشمندان

بخش دوازدهم	<p>آیت‌الله‌العظمی سبحانی</p>
<div> سلسله مباحث اخلاقی از مجموعه کامل جلسات «اخلاق در مکتب وحی» مرجع عالی‌قدر آیت‌الله العظمی سبحانی هر هفته در «هفته‌نامه افق» حوزه منتشر می‌گردد. <p>در شماره ۷۹۱ مباحثی چون: ... مطرح گردید. در ادامه مباحثی در خصوص فضائل اخلاقی به شرح ذیل تقدیم می‌گردد.</p> </div>	

یکی از آنها، «الصادقین والصادقات»؛ یعنی مردان و زنان راستگو» است.

- راستگویی امر فطری و دروغ‌گویی برخلاف آن است**

در آغاز سخن یادآور شدیم که راستگویی یک فضیلت جهانی است و همه جوامع انسانی بر آن صحه می‌گذارند. علت آن این است که راستگویی یک امر فطری است و همه کودکان مادامی که دروغ از والدین یا دیگران ندیده یا نشنیده‌اند، پیوسته راستگو می‌باشند و در محیط فکر آنها جز صدق و صفا چیزی خودنمایی نمی‌کند و در حقیقت صدق در گفتار، ندایی است که همه انسان‌ها آن را از درون وجود خویش می‌شنوند و خلاف‌گویی را یک حرکتی بر ضد این ندا می‌دانند؛ لذا همه جهانیان بر این امر فطری صحه نهاده و خلاف‌گو را توبیخ می‌کنند و در برخی از روایات بازگرداندن امانت در کنار راستگویی آمده است. امام صادق ^{علیه السلام} می‌فرماید: «إن الله عز وجل لم یبعث نبیاً الا بصدق الحدیث واداء الامانة إلی البر والفاجر»؛ خدا هیچ پیامبری را اعزام نکرده؛ مگر اینکه در برنامه آنها بر دو مطلب تأکید کرده: راستگویی و پس دادن امانت به صاحب آن، اعم از نیکوکار و فاجر.

علت بازگویی این دو در یک جا این است که صدق بر دو‌نوع است: صدق زبانی و صدق فعلی و تحویل امانت هنگام درخواست مالک نوعی تصدیق و امتناع از آن نوعی دروغ است.

افراد دروغگو، بر دو نوعند؛ گاهی آن‌چنان در طول عمر، دروغ‌گفته‌اند که کذب و دروغ برای آنان ملکه شده است. با این گروه کاری نداریم. سخن ما در مورد انسان پاکدامنی است که به‌عللی کم‌کم به دروغ کشیده شده است؛ چنین فردی هنگام دروغ‌گویی، در درون نوعی ناراحتی احساس می‌کند؛ زیرا عملاً با زبان به تکذیب چشم و گوش پرداخته و برخلاف آنچه که دیده و یا شنیده یا در درک کرده است، سخن می‌گوید. ولذا افراد هوشمند آثار اضطراب را در طرف احساس کرده و به سخن او اعتماد نمی‌کنند.

وی با اشاره به شرایط حضور طلاب، گفت: اولین شرط آن است که آثار در ادوار گذشته عرضه نشده باشد؛ ولو در جشنواره‌های قبل رتبه هم نیاورده باشند. همچنین اثر باید جدید باشد و در جشنواره‌های رسمی کشور هم رتبه نیاورده باشد؛ ضمن اینکه ارائه‌دهنده باید نقش اساسی در تولید اثر داشته باشد. هر فرد حداکثر می‌تواند، در دو رشته شرکت کند و در هر رشته هم، فقط ۳ اثر ارائه دهد.

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه ادامه داد: جوایز در دو بخش برتر و شایسته تقدیر، تقدیم افراد خواهد شد و لوح تقدیر و تندیس هم اعطا می‌شود و نوع جایزه هم، توسط هیئت امنای جشنواره تعیین خواهد شد.

- آخرین مهلت ارسال آثار**

حجت‌الاسلام والمسلمین ملانوری ادامه داد: فراخوان جشنواره دهم هنر آسمانی آغاز شده است و علاقه‌مندان می‌توانند، تا ۳۱ خرداد ۱۴۰۳ آثار خود را به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند.

- نحوه ارسال آثار**

به‌گفته معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه کشور، نحوه ارسال به دبیرخانه هم، از ۳ طریق امکان‌پذیر

- توکل بر خدا در طول زندگی**

یکی از فضائل اخلاقی، توکل بر خدا در همه امور است. انسانی که سراپا نیاز و احتیاج است و هر آن وجود و قدرت از خدا دریافت می‌کند، جا دارد که موجود محدود به یک موجود بی‌نهایت اعتماد کند و در تمام لحظات از او استمداد بجوید.

توکل در لغت اعتماد نمودن بر کسی و اعتراف به ناتوانی خویشتن است و به‌عبارت دیگر، اعتماد و اطمینان به خدا که او را در رسیدن به مقاصد یاری کند.

خواجه عبدالله انصاری آن را چنین تعریف می‌کند:

«التوکل کلة الامر کله إلی مالکه والتعویل علی وکلّنه»؛ توکل، واگذاری کار به صاحب آن و اعتماد بر وکالت اوست.

خواجه نصیرالدین طوسی می‌گوید: «التوکل تفویض الإنسان أمره إلی غیره؛ سپردن کار به دیگری».

آنگاه درباره لزوم توکل بر خدا چنین می‌گوید: «إذا تیقن أن الله تعالی أعلم منه وأقدر، فوض ذلک الشئ إلیه لیدبره بحسب تقدیره ویفرح بما بقدره ویرضی به: ﴿وَتَوَكَّلْ عَلَی اللّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللّهُ تَالِیُ أَمْرِهُ قَدْ جَعَلَ اللّهُ لِكُلِّ شَیْءٍ قَدْرًا﴾^۲.

«آنگاه که انسان یقین داشته باشد که خدا از او آگاه‌تر و تواناتر است، طبعاً کار خود را به او تفویض می‌کند تا مطابق تقدیر خود او را راهنمایی کند. مسلماً چنین انسانی به تقدیر خدا خوشحال و راضی می‌شود و هرکس بر خدا توکل کند، او برای او کافی است؛ خداوند فرمان خود را به انجام می‌رساند.

تا اینجا معنی توکل و مفهوم عرفی و عرفانی آن روشن شد؛ ولی لازم است، مطالبی درباره توکل تذکر داده شود.

- ۱. توکل به‌معنای ترک کار و کوشش**

گاهی یک حقیقت قرآنی و یا یک معرفت الهی به‌صورت غیرصحیح تفسیر می‌شود. سپس از آن نتیجه نامطلوبی گرفته می‌شود؛ مثلاً از آیه ﴿إِنَّ اللّهُ هُوَ الْغَزَّافُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِّینِ﴾^۳ چنین برداشت می‌شود که خدا روزی‌رسان است و او برای زندگی من کفایت می‌کند و دیگر چه نیازی به کار و کوشش است.

آنگاه خاورشناسان بداندیش، توکل را به‌معنی رها کردن فعالیت‌ها تفسیر نموده و گفته‌اند: عقب‌ماندگی مسلمانان عللی دارد؛ یکی از آنها توکل است که کار را به خدا بسپارند و دیگر خودشان از هر نوع فعالیت فارغ باشند.

درحالی‌که این تفسیر سر تا پا غلط است و آیات و روایات برخلاف آن گواهی می‌دهد. آیاتی که ما را به جهاد در راه خدا امر می‌کند، آیاتی که افراد دارا را به بخشش در راه خدا دستور می‌دهد، آیا همه این کارها بدون فعالیت عملی است.

در روایتی هست که عبدالاعلی می‌گوید: من در هوای گرم مدینه امام باقر ^{علیه السلام} را دیدم که مشغول فعالیت است. عرض کردم: شما چرا در چنین روزی مشغول کار و کوشش هستی؟ امام فرمودند: برای اینکه از امثال شما بی‌نیاز شوم.^۴

در روایتی، امام صادق ^{علیه السلام} از حالات عمرین مسلم سؤال کرد. گفته شد: او تجارت را ترک کرده و مشغول عبادت شده است. امام فرمود: وای بر او! آیا نمی‌داند که دعای چنین فردی مستجاب نمی‌شود.

ابن‌اثیر نقل می‌کند: پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} کشاورزی را دید که دست‌های او پینه زده بود؛ آنگاه دست او را بوسید.^۵

این مطلب به‌قدری دور از منطق است که حتّی مولوی هم به نقد آن پرداخته و می‌گوید:

گفته پیغمبر به آواز بلند

با توکل زانوی اشتر بیند

باز می‌گوید:

در توکل از سبب غافل مشو

رمز «الکاسب حبیب‌الله» شنو

- ۲. راز توکل بر خدا**

راز توکل بر خدا این است که عالم آفرینش در هر آن از فیاض علی‌الاطلاق اخذ فیض می‌نماید. درست مانند نور چراغی که شب می‌سوزد. در هر آنی از نیروگاه قوه و نیرو می‌گیرد؛ به‌گونه‌ای که اگر جریان الکتریسته یک آن قطع شود، تاریکی همه‌جا را فرا می‌گیرد.

بنابراین انسان متوکل باید تمام اسبابی که عقل و شرع بیان نموده، فراهم سازد و در این قسمت کوتاهی نکند؛ اما آن‌چنان نیست که همه اسباب به ثمر برسد؛ زیرا ممکن است، ناآگاهی انسان را فرا بگیرد و سبب نارسا

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه تشریح کرد

جزئیات فراخوان دهمین جشنواره هنر آسمانی

سطح استان مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و سپس در سطح ملی ارزیابی خواهند شد؛ همچنین بخش بین‌الملل این جشنواره هم، در المصطفی ایجاد شده است و امسال هم، به‌صورت قوی‌تر و با اختیارات بیشتری این بخش فعالیت خود را آغاز خواهد کرد.

- موضوعات جشنواره**

وی، با اشاره به موضوعات جشنواره دهم هنر آسمانی، اعلام کرد، موضوعات دهمین جشنواره هنر آسمانی به دو بخش تقسیم می‌شوند:

۱- بخش آزاد؛ در این بخش آثار هنری طلاب و فضلالی حوزه‌های علمیه، در تمامی موضوعات دینی فرهنگی به‌ویژه آثار اولویت‌دار زیر پذیرفته خواهد شد:
تبلیغ: «کنشگری حوزه‌های علمیه»؛ هویت طلبگی؛ «جذب و پذیرش حوزه»؛ امیدآفرینی؛ حکومت اسلامی و

- ثبت‌نام بیست‌و چهارمین دوره**

تربیت مدرس طرح ولایت

واحد تربیت مدرس مرکز آموزش‌های آزاد مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه السلام} برای بیست و چهارمین دوره تربیت مدرس طرح ولایت، از میان طلاب فاضل پذیرش می‌نماید.

به گزارش خبرگزاری حوزه، واحد تربیت مدرس مرکز آموزش‌های آزاد مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه السلام} در راستای عمل به فرمایشات مقام معظم رهبری، مبنی بر ضرورت فراگیر شدن طرح ولایت و به‌منظور تکمیل کادر اساتید طرح ولایت، برای بیست و چهارمین دوره تربیت مدرس طرح ولایت، از میان طلاب فاضل پذیرش می‌نماید.

شرایط ثبت‌نام: دارا بودن یکی از مدارج علمی ذیل:

برادران: اتمام کتبی پایه هشتم حوزه علمیه؛ کارشناسی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه السلام}؛ کارشناسی ارشد جامعه المصطفی العالمیه.

خواهران: اتمام واحدهای آموزشی سطح ۳ حوزه علمیه خواهران یا جامعةالزهر ^{علیه السلام}؛ اتمام سطح ۲ همراه با مدرک کارشناسی ارشد رشته‌های مرتبط با فلسفه و کلام؛ اتمام سطح ۲ همراه با کارشناسی نیمه‌حضورى مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه السلام}؛ کارشناسی ارشد جامعه المصطفی العالمیه.

منابع آزمون:

آموزش فلسفه استاد علامه محمدتقی مصباح یزدی ^{علیه السلام}؛ آموزش عقاید استاد علامه محمدتقی مصباح یزدی ^{علیه السلام}

معارف قرآن/ سلسله‌درس‌های استاد علامه محمدتقی مصباح یزدی ^{علیه السلام} (خداشناسی – انسان‌شناسی – راه و راهنماشناسی)

تاریخ ثبت‌نام و آزمون و مصاحبه علمی:

ثبت‌نام: ۱۴۰۲/۱۲/۱۵ تا ۱۴۰۲/۰۷/۳۱

آزمون کتبی: جمعه ۱۴۰۲/۰۳/۰۴

مصاحبه علمی: از ۷ تا ۱۵ خردادماه

مزایای دوره:

پرداخت کمک‌هزینه تحصیلی؛ آشنایی و تسلط بر مباحث بنیادین اندیشه اسلامی؛ توانایی مواجهه صحیح با شبهات و تهاجمات فکری و فرهنگی؛ اعزام به دوره‌های آموزش مبانی اندیشه اسلامی پس از فعال شدن مجوز تدریس؛

راه ارتباطی:

قم، بلوار جمهوری، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه السلام}، طبقه همکف- اتاق ۱۴ اداره تربیت مدرس طرح ولایت

–شماره تماس: ۰۲۳۳۱۱۳۶۹۳

–شناسه ارتباطی در پیام‌رسان اپتا: Tarbiat.Modarres.iki
علاقه‌مندان برای ثبت‌نام به پایگاه اطلاع‌رسانی مرکز آموزش‌های آزاد این مؤسسه به نشانی: maab.iki.ac.ir مراجعه نمایند.

<p>فراخوان شانزدهمین جشنواره</p>
<div> <p>علامه حلی</p> </div>

معاون پژوهش حوزه علمیه استان اردبیل، از آغاز فراخوان شانزدهمین جشنواره علامه حلی خبر داد و گفت: طلاب جوان (زیر ۳۵ سال) و اساتید حوزه‌های علمیه سراسر کشور، می‌توانند تا پایان روز سه‌شنبه ۱۵ خرداد ۱۴۰۳ در این جشنواره شرکت کنند.
حجت‌الاسلام پوراسکندر، معاون پژوهش حوزه علمیه استان اردبیل، در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه در این استان، با اعلام این خبر اظهار کرد: اساتید حوزه‌های علمیه نیز می‌توانند، بدون شرط سنی و با داشتن کد استادی در حوزه‌های علمیه برادران در سال جاری یا مجوز تدریس در حوزه‌های علمیه خواهران و جامعةالزهر ^{علیه السلام} در سال جاری، در بخش اساتید این جشنواره شرکت نمایند.

معاون پژوهش حوزه علمیه استان اردبیل، با بیان اینکه آثار ارسالی می‌بایست، در یکی از گروه‌های علمی دوازده‌گانه جشنواره باشد، خاطرنشان کرد: این گروه‌ها شامل تفسیر و علوم قرآنی، علوم حدیث و درایه، کلام، اخلاق و تربیت، فقه و حقوق اسلامی، فلسفه و منطق، اصول فقه، تاریخ اسلام، ادبیات و زبان‌شناسی، سیاسی و اجتماعی، اقتصاد و مدیریت و علوم تربیتی و روان‌شناسی می‌شود.
حجت‌الاسلام پوراسکندر ادامه داد: آثار ارسالی طلاب جوان می‌بایست، در قالب‌های «مقاله»، «کتاب»، «تحقیق پایانی سطح دو» و «پایان‌نامه سطح سه حوزه یا کارشناسی ارشد دانشگاهی طلاب» باشد.

وی با اشاره به موضوعات بخش ویژه جشنواره شانزدهم، گفت: «نقش حوزه‌های علمیه در راهبردهای فرهنگ عمومی و دین‌داری جامعه» و «پژوهش و تبلیغ؛ ابزارها و شیوه‌ها» به‌عنوان موضوعات این بخش انتخاب شده‌اند و افرادی که در این موضوعات آثار خود را به جشنواره ارسال نمایند، از ۵ امتیاز ویژه در ارزیابی آثار و درصورت برگزیده شدن، معادل ۱.۵ برابر جوایز منتخبان بخش عادی جشنواره، بهره‌مند خواهند شد.

علاقه‌مندان برای ثبت‌نام در جشنواره و دریافت اطلاعات بیشتر، می‌توانند به‌نشانی اینترنتی: ssmpp.ismc.ir مراجعه کنند.

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه کشور، با تشریح جزئیات فراخوان دهمین دوره جشنواره هنر آسمانی، آخرین مهلت ارسال آثار را تا پایان خرداد ۱۴۰۳ اعلام کرد.
حجت‌الاسلام والمسلمین ملانوری، معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه کشور در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه با بیان اینکه در برخی سال‌ها بسته به تعداد رشته‌ها، شاهد ارسال آثار کمتری بوده‌ایم، ادامه داد: جشنواره هشتم در سال ۱۴۰۱ برگزار و ۱۰۲۴ اثر و در جشنواره نهم که سال ۱۴۰۲ برگزار شد، ۱۶۷۷ اثر به دبیرخانه جشنواره رسید.

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به اینکه رشته‌های هنری در «نظام جامع هنر حوزه‌های علمیه»، به دو شاخه اصلی «هنرهای ادبی» و «هنرهای صوتی-تصویری» تقسیم شده‌اند، اظهار کرد: از آنجا که نهمین جشنواره هنر آسمانی به هنرهای ادبی «شعر، داستان و پژوهش هنر، پرداخته شده بود، جشنواره دهم به هنرهای «تجسمی، نمایشی و آوایی» اختصاص می‌یابد؛ این هنرها به ۳ رشته اصلی و ۲۴ گرایش تخصصی تقسیم می‌شوند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملانوری با بیان اینکه جشنواره هنر آسمانی امتداد استانی دارد، اظهار کرد: آثار ابتدا در